

LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO 95, 95¹ IR 142 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI
KODEKSO PAPILDYMO PRIEDU
ĮSTATYMAS

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 95 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 95 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kai yra pagrindas manyti, kad ieškinį (pradinį ar priešieškinį), apeliacinį, atskirąjį ar kasacinį skundą, prašymą atnaujinti procesą, pareiškimą ar prašymą ypatingosios teisenos tvarka pateikęs asmuo gali piktnaudžiauti procesinėmis teisėmis ir neatlyginti bylinėjimosi išlaidų, teismas turi teisę įpareigoti šį asmenį sumokėti užstatą galimų bylinėjimosi išlaidų atlyginimui užtikrinti. **Kai užstatą prašo taikyti dalyvaujantis byloje asmuo, šis prašymas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.** Užstato per **teismo** nustatytą terminą nesumokėjęs, teismas procesinį dokumentą palieka nenagrinėtą. Užstato dydis nustatomas, užstatas gražinamas, bylinėjimosi išlaidos iš užstato atlyginamos *mutatis mutandis* taikant šio Kodekso 795, 796, 797 ir 798 straipsnius.“

2 straipsnis. 95¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 95¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„95¹ straipsnis. Piktnaudžiavimas procesinėmis teisėmis siekiant pakenkti ~~atsakovo vykdomai veiklai~~ **atsakovui dėl jo užsiėmimo visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais veikla**

1. Jeigu atsakovas mano, kad ieškovas nesąžiningai pareiškė **akivaizdžiai** nepagrįstą ieškinį siekdamas ~~pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos~~ **atsakovui dėl to, kad jis užsiima visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais (toliau – visuomenės dalyvavimas) veikla**, jis turi teisę atsiliepiame į ieškinį **arba kitame dalyvaujančio byloje asmens procesiniame dokumente iki bylos nagrinėjimo iš esmės pradžios** pateikti teismui prašymą taikyti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą **siekiant akivaizdžiai nepagrįsto ieškinio ankstyvo atmetimo.**

2. Gavęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą atsakovo prašymą, **jį įvertinęs** ir preliminariai įsitikinęs jo pagrįstumu, teismas ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos persiunčia jo kopiją ieškovui. Kartu su prašymo kopija teismas ieškovui nusiunčia pranešimą, kuriuo įpareigoja jį ne vėliau kaip per keturiolika dienų raštu pateikti atsikirtimus į atsakovo prašymą, tikėtinai pagrindžiant savo ieškinio reikalavimą ir pateikiant įrodymus, patvirtinančius ieškovo nurodomas aplinkybes, jei tokie įrodymai nebuvo pateikti su ieškiniu, taip pat informuoja ~~apie atsikirtimų nepateikimo pasekmes, kad nepateikus atsikirtimų gali kilti šio straipsnio 3 dalyje nurodytos pasekmės.~~ **Šioje dalyje nurodyto termino atsikirtimams į atsakovo prašymą pateikti teismas pratęsti negali.**

3. Jeigu ieškovas per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nepateikia atsikirtimų į atsakovo prašymą arba nepateikia įrodymų, patvirtinančių ieškovo nurodomas aplinkybes, jei tokie įrodymai nebuvo pateikti su ieškiniu, arba teismas, **įvertinęs ieškovo atsikirtimus**, nustato, kad ieškovas, **teismo preliminarium įsitikinimu**, nesąžiningai pareiškė **akivaizdžiai**

~~nepagrįstą ieškinį siekdamas pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos atsakovui dėl to, kad jis užsiima visuomenės dalyvavimo veikla, ieškinys paliekamas nenagrinėtas. Teismas, vertindamas, ar ieškovas nesąžiningai pareiškė šioje dalyje nurodytą nepagrįstą ieškinį, atsižvelgia į šią teismo byloje turimą informaciją: į ieškinyje pareikšto reikalavimo ar jo dalies neproporcingumą, perteklinį pobūdį, į tai, kad ieškovas dėl panašių reikalavimų yra inicijavęs daugiau bylų, į tai, kad yra požymių, kad ieškovas baugina atsakovą ar jam grasina, į kitas reikšmingas aplinkybes. Ieškovo pateiktus atsikirtimus teismas turi įvertinti ir priimti nutartį ne vėliau kaip per trisdešimt septynias darbo dienų dienas nuo ieškovo atsikirtimų gavimo teisme dienos arba, kai ieškovas nepateikia atsikirtimų, – nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto termino ieškovo atsikirtimams pateikti pabaigos dienos priima nutartį nagrinėti ieškinį per šio straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą. Šioje dalyje nurodytą nutartį teismas priima rašytinio proceso tvarka. Ši teismo nutartis atskiruoju skundu neskundžiama.~~

4. Teismui priėmus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą nutartį, teismas papildomų pasirengimo nagrinėti bylą veiksmų neatlieka ir nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodytos nutarties priėmimo dienos priima šio Kodekso 232 straipsnyje nurodytą nutartį skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje. Byla turi būti išnagrinėta ne vėliau kaip per trisdešimt dienų nuo nutarties skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje priėmimo dienos. Bylą nagrinėjantis teismas turi teisę savo iniciatyva rinkti įrodymus, kuriais šalys nesiremia, jeigu, jo nuomone, tai yra būtina siekiant teisingai išspręsti bylą. Teismas savo iniciatyva gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones, pareikalauti užtikrinti nuostolių atlyginimą, vieną laikinąją apsaugos priemonę pakeisti kita, panaikinti laikinąsias apsaugos priemones.

5. Teismas, vertindamas, ar ieškovas nesąžiningai pareiškė akivaizdžiai nepagrįstą ieškinį, atsižvelgia į teismo byloje turimą informaciją apie piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo proceso dėl visuomenės dalyvavimo tikslo požymius, nurodytus Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatyme, ir kitas reikšmingas aplinkybes.

46. Jeigu teismas, gavęs ir įvertinęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą atsakovo prašymą ar įvertinęs ieškovo pateiktus atsikirtimus, priima nutartį atmesti atsakovo prašymą kaip nepagrįstą, ši teismo nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Šioje dalyje nurodyta nutartis priimama ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto atsakovo prašymo gavimo dienos arba, kai atsakovo prašymo kopija šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka buvo persiųsta ieškovui, – nuo ieškovo atsikirtimų gavimo teisme dienos.

57. Pritaikius šio straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą, teismui įstatymuose nustatyti bylos išnagrinėjimo terminai pradedami skaičiuoti nuo šio straipsnio 46 dalyje nurodytos teismo nutarties priėmimo dienos.“

3 straipsnis. 142 straipsnio keitimas

Pakeisti 142 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) atsakovo prašymas taikyti šio Kodekso 95¹ straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą, **siekiant akivaizdžiai nepagrįsto ieškinio ankstyvo atmetimo**, kai atsakovas pageidauja, kad ji būtų taikoma, ir aplinkybės, pagrindžiančios, kodėl atsakovas mano, kad ieškovas siekia pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos **nesąžiningai pareiškė akivaizdžiai nepagrįstą ieškinį atsakovui dėl to, kad jis užsiima visuomenės dalyvavimo veikla**, šias aplinkybes pagrindžiantys įrodymai.“

4 straipsnis. Kodekso papildymas priedu

Papildyti Kodeksą priedu:

**„Lietuvos Respublikos
civilinio proceso kodekso
priedas**

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1069 dėl asmenų, užsiimančių visuomenės dalyvavimo veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (Strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo).

“.

5 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2026 m. gegužės 7 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas